

Mandat

RHF-enes servicemiljø for nasjonale tjenester, kvalitets- og kompetansenettverk og nasjonale sentre

1. Innledning

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) ga i 2020 i oppdrag til de regionale helseforetakene (RHF-ene) å utrede og etablere et nasjonalt servicemiljø for nasjonale tjenester og nasjonale Kvalitets- og kompetansenettverk.

RHF-ene foreslo å etablere et nasjonalt servicemiljø som en nettverksmodell bestående av fire regionale enheter med nasjonale og regionale oppgaver. Videre at det nasjonale servicemiljøet driftes av en interregional arbeidsgruppe som består av ledere ved de regionale serviceenhetene.

Mandatet omfatter en fordeling og tydeliggjøring av oppgaver på nasjonalt og regionalt nivå. Det foreslås derfor å bruke navnet RHF-enes servicemiljø for nasjonale tjenester, nettverk og sentre.

Ledelse av interregional arbeidsgruppe og koordinering av arbeidet skal gå på omgang mellom regionene. Leder for interregional arbeidsgruppe rapporterer til det interregionale fagdirektørmøtet.

Helse- og omsorgsdepartementet ga i brev til RHF-ene mottatt 20.09.22 støtte til etablering av et servicemiljø i tråd med den foreslåtte modellen.

Det vises videre til rapporten [Utredning av et nasjonalt servicemiljø for nasjonale tjenester, nasjonale kvalitets- og kompetansenettverk og nasjonale sentre](#)

Dette dokumentet beskriver oppgaver og rammer for servicemiljøet.

2. Oppgaver

Hensikten med å etablere servicemiljøet er å styrke regional oppfølging og forbedre nasjonal samordning av nasjonale tjenester, nettverk og sentre. Regionene har et selvstendig ansvar for drift av tjenester i egen region. Styring, oppfølging og veiledning av nasjonale tjenester skal gjøres i tråd med [forskrift](#) og [veileder i det nasjonale styringssystemet](#).

Servicemiljøet skal bistå Nasjonal kompetansetjeneste for sjeldne diagnoser og Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde som nasjonale tjenester på lik linje med de andre nasjonale tjenestene.

Behov for interregional oppfølging og koordinering knyttet til medlemskap og tilknytning til [European Reference Networks](#) (ERN) skal også ivaretas av servicemiljøet.

Nasjonale kompetansetjenester blir i henhold til styringssystemet avviklet etter fem eller ti år. Servicemiljøet skal samordne og legge til rette for dette i samsvar med rapporten [Omorganisering av nasjonale kompetansetjenester](#) vedtatt i AD-møtet 25. april 2022. Rapporten beskriver prinsipper og

prosess de regionale helseforetakene i fellesskap skal følge når de skal vurdere videre organisering av kompetansetjenester som skal avvikles som nasjonale kompetansetjenester.

Tabellen under viser oppgaver for servicemiljøet regionalt og nasjonalt.

Oppgave	Regionalt servicemiljø	Nasjonalt servicemiljø
Søknader om nye nasjonale tjenester	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for søknadsprosess i egen region • Bidra til forankring av søknader fra alle regioner 	<ul style="list-style-type: none"> • Utforme og vedlike søknadsinformasjon og felles søknadsskjema • Forberede sak til interregionalt fagdirektørmøte om søknader om nye tjeneste
Faglig rapportering	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennomgå årsrapporter og identifisere oppfølgingsbehov for hver tjeneste • Oppfølging av tjenester, nettverk og sentre 	<ul style="list-style-type: none"> • Vurdere utfordringer som framkommer gjennom regional gjennomgang av årsrapporter • Utarbeide oppsummering av årsrapporter • Utarbeide sak til IRF (hva går bra, felles utfordringer) • Vedlikeholde rapportskjema og veiledningstekster for nasjonale tjenester, utvikle nye rapportskjema for nettverk og sentre.
Avvikling av nasjonale kompetansetjenester	<ul style="list-style-type: none"> • Sørge for avvikling og ivareta organisatoriske konsekvenser 	<ul style="list-style-type: none"> • Samordne prosesser interregionalt • Fremme sak til IRF om vurdering av ev videre drift av tjenester
Informasjon og opplæring til tjenester og referansegrupper	<ul style="list-style-type: none"> • Informere/opplæring tjenester og referansegruppe-medlemmer i egen region 	<ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide felles informasjon/opplæringsmateriell • Vedlikeholde nettside
Samarbeids- og dialogarena	<ul style="list-style-type: none"> • Organisere samarbeids- og dialogarena i egen region 	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle nye og mer skreddersydde arenaer for samarbeid og dialog som f.eks. workshops, konferanser om utvalgte tema mv., for bedre kompetanseoverføring og informasjons- og erfaringsutveksling
Dialog med Helse- og omsorgsdepartementet og Helsedirektoratet		<ul style="list-style-type: none"> • Om rapportering • Ved avvikling av kompetansetjenester m.m.
Referansegrupper	<ul style="list-style-type: none"> • Oppnevne referansegruppedlemmer • Følge opp/støtte referansegruppedlemmer 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedlikeholde og forbedre kjernemandat for referansegrupper • vurdere organisering og rutiner for oppnevning av referansegruppedlemmer
Oppfølging av tjenester, nettverk og sentre. F.eks. arbeid med resultat- og kvalitetsmål, likeverdig tilgjengelighet m.m.	<ul style="list-style-type: none"> • Støtte egne tjenester, nettverk og sentre 	<ul style="list-style-type: none"> • Samordne og utarbeide felles maler o.l. ved behov. Vurdere felles utfordringer
Nettsted		Etablere og drifte felles nettsted.

Det første året servicemiljøet er i drift vil det måtte settes av mer ressurser for å få på plass rutiner og rammer for arbeidet.

Sentrale oppgaver første år for servicemiljøet blir:

- Etablere administrative rutiner, felles arbeidsområde, møteplan mm.
- Etablere nettside
- Skille mellom regionale og nasjonale oppgaver
- Rapportering og vurdering av årsrapporter
 - Herunder samarbeid med Helsedirektoratet om vurdering av årsrapporter og overtakelse av ansvaret for vurderingen.
- Prosess/års hjul for søknader om nye tjenester
- Gjennomgang av søknadsskjema for nye nasjonale tjenester i samarbeid med Helsedirektoratet
- Etablere rapporteringsrutiner for nettverk og sentre
- Opplæring til tjenester og referansegrupper
- Informasjon til tjenestene – inkl. dagsmøte

3. Organisering

Servicemiljøet skal inngå i den ordinære styringslinja i regionale og lokale helseforetak. Modellen beskrives nærmere her og illustreres i figuren under.

Det interregionale AD-møtet er beslutningstaker og fatter beslutninger i saker som sendes fra det interregionale fagdirektørmøtet. AD-møtet kan delegere beslutninger til fagdirektørmøtet. Det interregionale fagdirektørmøtet behandler saker om nasjonale tjenester, evt. beslutter saker på delegasjon. Fagdirektørene avgjør i hvert enkelt tilfelle hvem som bør involveres i vurderinger og beslutninger. Aktuelle saker kan omhandle anbefaling om opprettelse, endring eller avvikling av nasjonale tjenester, nettverk og sentre, samt tilhørende strategiske vurderinger og eventuelle beslutninger.

Det nasjonale servicemiljøet v/leder for interregional arbeidsgruppe rapporterer til interregionalt fagdirektørmøte og legger fram saker.

Den interregionale arbeidsgruppen skal bestå av minst en person fra hvert RHF. Gruppen kan ved behov utvides med deltakelse fra aktuelle regionale servicemiljø.

4. Finansiering

Helse- og omsorgsdepartementet gir i dag et øremerket tilskudd til nasjonale kompetansetjenester. RHF-ene ble i Statsbudsjettet for 2021–2022 bedt om at 2-4 % av det øremerkede tilskuddet skal holdes tilbake for å finansiere et nasjonalt servicemiljø.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over hva 4 % av øremerket tilskudd utgjør for hver region. Grunnlaget er hentet fra Prop. 1 S fra HOD 2021-2022, s. 189.

Region	Antall komp. tj. pr. 2021	Øremerket tilskudd 2022	Hvorav til sjeldne diagnoser	Til øvrige tjenester	Andel øvrige	Støttefunksjoner 4%, til øvrige tjenester i mill. kr.
Helse Sør-øst	29	354,2	232,7	121,5	56 %	4,9
Helse Vest	10	36,9		36,9	17 %	1,5
Helse Midt-Norge	8	41		41	19 %	1,6
Helse Nord	5	76,3	58,6	17,7	8 %	0,7
Totalt	52	508,4	291,3	217,1		8,7

Med bakgrunn i dette er hver region ansvarlig for å sette av tilstrekkelig midler til å ivareta oppgavene som servicemiljøet har ansvar for. Dette omfatter både ressurser til regionale oppgaver utover det som er ytt hittil, og til nasjonal koordinering. RHF-ene vurderer selv fordeling av ressurser mellom RHF og aktuelle HF.

5. Ledelse av servicemiljøet

Ledelse av servicemiljøet skal gå på omgang mellom regionene. I interregionalt fagdirektørmøte 21. november 2022 sluttet fagdirektørene seg til at Helse Vest leder nasjonalt servicemiljø for nasjonale tjenester, nasjonale kvalitets- og kompetansenettverk og nasjonale sentre i perioden 2023-2024.

6. Evaluering

I brevet til RHF-ene mottatt 20.09.22 der Helse- og omsorgsdepartementet støttet etablering av en nettverksmodell for drift av servicemiljøet, ble det bedt om en statusrapport for servicemiljøet etter to års drift. Det ble særlig bedt om en evaluering av risiko som ble pekt på i rapporten fra RHF-ene knyttet til sårbarhet, mengde oppgaver og ansvar for å vurdere årsrapportene.

Det skal på denne bakgrunn gjøres en gjennomgang av erfaringer med drift av servicemiljøet etter to år.